

Ścieki, zanieczyszczenia, jakość wody

**Klara Ramm Szatkiewicz – Dyrektor Departamentu Planowania i Zasobów
Wodnych - Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej**

OCHRONA WÓD

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne

(tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 145, z późn. zm.)

DZIAŁ III Ochrona wód - cele środowiskowe, zasady ochrony wód w tym zasady postępowania z różnymi rodzajami ścieków oraz zakazy i ograniczenia przy korzystaniu z wód, zasady ustanawiania stref i obszarów ochronnych

PODSTAWOWA REGUŁA gospodarowanie wodami powinno odbywać się zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, nie powinno wpływać na pogorszenie się ekologicznych funkcji wód oraz stanu ekosystemów lądowych, powinno być prowadzone z zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości.

Zagrożenia wód

Główne zagrożenia jakości wód związane są nadmiernym poborem wód na cele bytowe i gospodarcze oraz z odprowadzaniem zanieczyszczeń ze źródeł obszarowych i punktowych. Celem ochrony wód jest utrzymywanie lub poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych.

Rodzaje instrumentów zarządzania wodami

- pozwolenia wodnoprawne
- opłaty ekologiczne

Rodzaje korzystania z wód

- powszechne
- zwykłe
- szczególne

Dyrektywa Rady 91/271/EWG dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych

Cel: Ochrona środowiska wodnego przed niekorzystnymi skutkami zrzutów ścieków komunalnych

Foto: Oczyszczalnia ścieków Czajka w Warszawie

**Program implementacyjny
– KRAJOWY PROGRAM
OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW
KOMUNALNYCH - KPOŚK
(zawierający aglomeracje
o wielkości co najmniej
2 000 RLM)**

Realizacja KPOŚK w latach 2003 – 2012:

- wybudowano **63 486** km sieci kanalizacyjnej
- wybudowano **324** nowe oczyszczalnie ścieków komunalnych
- przeprowadzono **909** innych inwestycji dotyczących rozbudowy i/lub modernizacji na istniejących oczyszczalniach ścieków

W latach tych wydatkowano w sumie ok. **46,3** mld zł, w tym **32,4** mld zł na sieć kanalizacyjną

Foto: Budowa oczyszczalni ścieków Czajka w Warszawie

Sieć kanalizacyjna

- Budowa **18 450** km
- Modernizacja **1 184** km

Oczyszczalnie ścieków komunalnych

- Budowa **123** nowych
- **84** modernizacja
- **78** rozbudowa
- **277** rozbudowa i modernizacja

Osady

- Modernizacja części osadowej w **170** oczyszczalniach

Ponadto, 188 aglomeracji wymaga dodatkowych inwestycji na 232 oczyszczalniach w celu dostosowania do art. 5.2.

Wstępny master plan dla dyrektywy 91/271/EWG – zakres niezbędnych nakładów finansowych

**Łączna wartość planowanych nakładów
29,36 mld zł:**

18,75 mld zł na systemy kanalizacyjne

9,44 mld zł na oczyszczalnie ścieków

**1,17 mld zł na zagospodarowanie
osadów**

Niezbędne działania dla osiągnięcia celów dyrektywy ściekowej

Zmiany prawne
-Prawo wodne
-Rozporządzenia

Weryfikacja
obszarów
aglomeracji

Weryfikacja
potrzeb
inwestycyjnych

Uaktualnienie
IV AKPOŚK

Realizacja
i monitoring
inwestycji

Dyrektywa Rady 91/676/EWG z 12 grudnia 1991 dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (tzw. dyrektywa azotanowa)

cel:

- zmniejszenie zanieczyszczenia wody spowodowanego lub wywołanego przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych
- zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu

zobowiązania państw członkowskich:

- wyznaczenie wód wrażliwych
- wyznaczenie obszarów szczególnie narażonych OSN, z których mają miejsce spływy do wód wrażliwych
- ustanowienie programów działań w odniesieniu do wyznaczonych OSN

Wyznaczenie wód wrażliwych

na podstawie:

- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych

wody wrażliwe

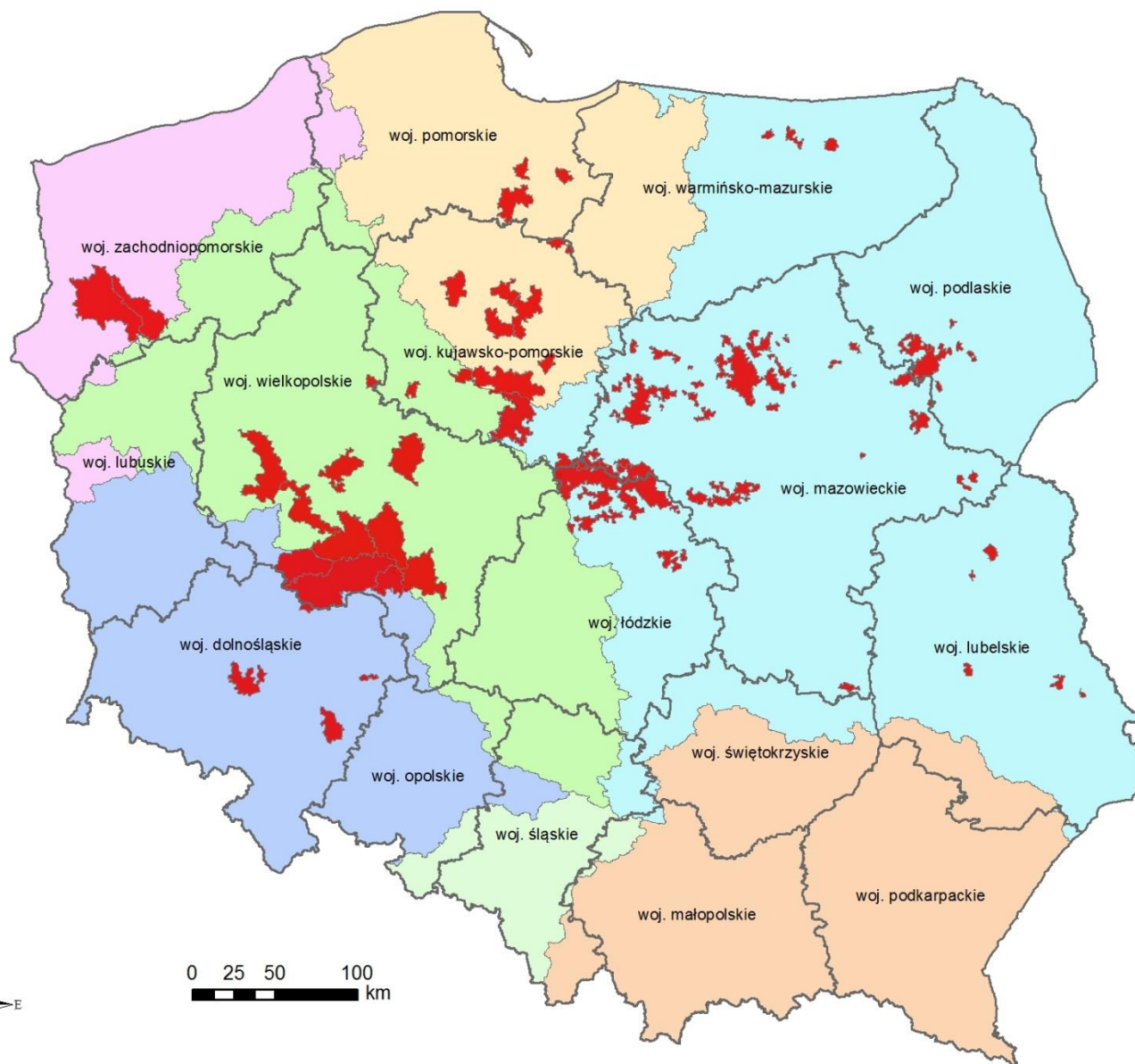
wody zanieczyszczone

- 1) śródlądowe wody powierzchniowe, a w szczególności wody, które pobiera się lub zamierza się pobierać na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia i wody podziemne, w których zawartość azotanów wynosi **powyżej 50 mg NO₃/dm³**
- 2) śródlądowe wody powierzchniowe, wykazujące eutrofizację, którą skutecznie można zwalczać przez zmniejszenie dawek dostarczanego azotu

wody zagrożone zanieczyszczeniem

- 1) śródlądowe wody powierzchniowe, a w szczególności wody, które pobiera się lub zamierza się pobierać na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia i wody podziemne, w których zawartość azotanów wynosi **od 40 do 50 mg NO₃/dm³** i wykazuje tendencję wzrostową
- 2) śródlądowe wody powierzchniowe, wykazujące tendencję do eutrofizacji, którą skutecznie można zwalczać przez zmniejszenie dawek dostarczanego azotu

Obowiązujące OSN (2012-2016)

Legenda

 OSN 2012-2016

Nazwa RZGW

- RZGW Gdańsk
- RZGW Gliwice
- RZGW Kraków
- RZGW Poznań
- RZGW Szczecin
- RZGW Warszawa
- RZGW Wrocław

OSN na lata 2012-2016 - 4,46 % powierzchni kraju

Substancje priorytetowe

Substancje priorytetowe – substancje chemiczne, stanowiące poważne zagrożenie dla środowiska wodnego lub za jego pośrednictwem; celem jest stopniowa redukcja zrzutów tych substancji do wód, a w przypadku substancji priorytetowych niebezpiecznych – powstrzymanie lub stopniowe eliminowanie ich zrzutów, emisji i strat

Łącznie 33 substancje określone w dyrektywie 2008/105/WE

Dyrektywa 2013/39/UE:

- zmienia wartości graniczne (EQS) dla 7 SP
- wprowadza 12 nowych substancji priorytetowych
- wprowadza obligatoryjny monitoring w faunie (ryby lub skorupiaki) dla 6 starych oraz 5 nowych SP
- wprowadza obowiązkowy monitoring 20 substancji priorytetowych w osadach w celu analizy długoterminowych trendów stężeń

Substancje priorytetowe w procedurze oceny stanu jednolitych części wód (jcw)

- **Stan / potencjał ekologiczny:**

- elementy biologiczne,
- elementy hydromorfologiczne,
- elementy fizykochemiczne

- **Stan chemiczny:**

- substancje priorytetowe,
- inne substancje zanieczyszczające

Stan jcw

Substancje priorytetowe w procedurze oceny stanu jednolitych części wód (jcw) (c.d.)

Metodyka oceny stanu chemicznego wymaga, aby dla wszystkich substancji spełnione były równocześnie dwa warunki:

brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych

brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń maksymalnych

ONE OUT – ALL OUT

Wyniki oceny stanu chemicznego dla lat 2010-2012 wg Państwowego Monitoringu Środowiska

Ocena stanu chemicznego wód w rzekach i zbiornikach zaporowych dokonana na podstawie monitorowanych jcw pozwoliła sklasyfikować 589 jednolitych części wód rzecznych, z których 377 wykazało stan dobry, a 212 stan poniżej dobrego.

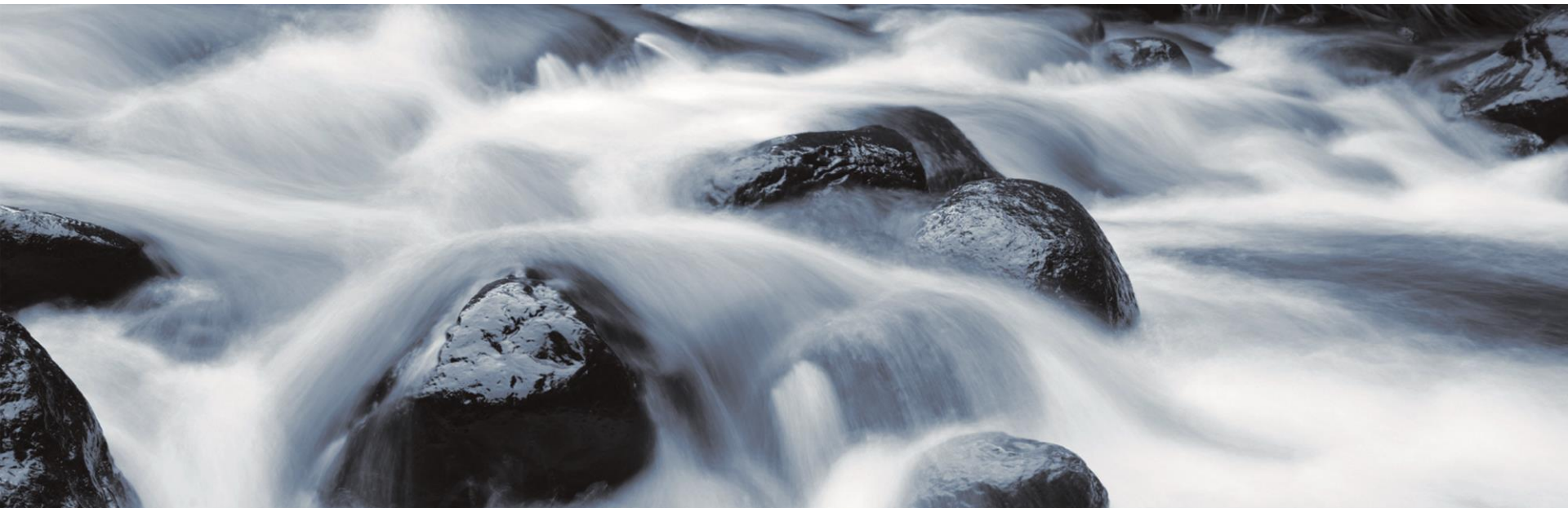
Najczęściej przekroczenia dotyczyły maksymalnego stężenia rtęci, średniego stężenia benzo(g,h,i)perylenu i indeno(1,2,3-cd)pirenu, średniego stężenie kadmu oraz średniego stężenia rtęci.

Wyniki oceny stanu chemicznego dla lat 2010-2012 wg Państwowego Monitoringu Środowiska

Lp.	DORZECZE	OCENA STANU CHEMICZNEGO					
		DOBRY		PSD		LICZBA OCENIONYCH CZĘŚCI WÓD ¹	
		monitorowane	niemonitorowane*	monitorowane	niemonitorowane*	monitorowane	niemonitorowane*
1	WISŁA	288	2090	86	565	374	2655
2	ODRA	76	923	120	818	196	1741
3	DNIESTR			1	3	1	3
4	DUNAJ	1	6	1	5	2	11
5	JARFT			1	6	1	6
6	ŁABA	1	7	1	1	2	8
7	NIEMEN	8	16	2	23	10	39
8	PREGOŁA	3	92		28	3	120
9	ŚWIEŻA		4				4
10	UCKER						
SUMA		377	3138	212	1449	589	4587

¹ w tym 6 zbiorników zaporowych nie będących jednolitymi częściami wód

* liczba ocenionych niemonitorowanych jcw zawiera w sobie liczbę ocenionych monitorowanych jcw

Dziękuję za uwagę
